Купить в Беларуси: http://belveter.by

ДАВЕДНІК

ПА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

5 клас

Даведнік для вучняў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі

3-е выданне

Мазыр
«Белы Вецер»
2014

Купить в Беларуси: http://belveter.by

Купить в Беларуси: http://belveter.by

УДК 811.161.3(075.3=161.1)
ББК 81.2Беи-922
Д13

С к л а д а л ь н і к **А. В. Ляўковіч**

Р э ц э н з е н т ы :
кандыдат філалагічных навук, дацэнт кафедры беларускага і рускага мовазнаўства УА «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка» *А. С. Васілеўская*;
настаўнік беларускай мовы і літаратуры вышэйшай катэгорыі ДУА «Сярэдняя агульнаадукацыйная школа № 7 г. Калінкавічы» *В. І. Голуб*

Д13 **Даведнік** па беларускай мове. 5 клас : даведнік для вучняў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі / [склад. А. В. Ляўковіч]. — 3-е выд. — Мазыр : Белы Вецер, 2014. — 63, [1] с.
ISBN 978-985-542-507-7.

Даведнік змяшчае матэрыял па ўсіх тэмах курса беларускай мовы 5 класа, складзены ў адпаведнасці з новымі правіламі беларускай арфаграфіі. Правілы пададзены ў выглядзе схем і табліц, што дазволіць структурыраваць матэрыял, зрабіць яго наглядным, палегчыць засваенне. Асаблівая ўвага надаецца фарміраванню моўнай і маўленчай дзейнасці вучняў, выпрацоўцы арфаграфічных і пунктуацыйных навыкаў.
Рэкамендуецца вучням, настаўнікам беларускай мовы і літаратуры.

УДК 811.161.3(075.3=161.1)
ББК 81.2Беи-922

ISBN 978-985-542-507-7

© Ляўковіч А. В., склад., 2012
© Афармленне. ТАА ВД «Белы Вецер», 2012

Купить в Беларуси: http://belveter.by

Купить в Беларуси: http://belveter.by

Змест

Уступнае слова 5

Стылі маўлення 6
Сказ як адзінка маўлення 7
Сказы апавядальныя, пытальныя, пабуджальныя 7
Клічныя сказы 8
Будова сказа. Галоўныя члены сказа. Неразвітыя сказы . . . 8
Даданыя члены сказа. Развітыя сказы 9
Сказы з аднароднымі членамі сказа 11
Знакі прыпынку ў сказах з аднароднымі членамі сказа 12
Зваротак. Знакі прыпынку ў сказах са звароткам 13
Складаны сказ 14
Простая мова. Знакі прыпынку ў сказах з простай мовай 15
Дыялог. Знакі прыпынку пры дыялогу 16
Падрабязны пераказ тэкстаў з простай мовай 17
Гукі мовы 18
Літара як знак гука 19
Прызначэнне літар *Е, Ё, Ю, Я, І* 21
Беларускі алфавіт. Назвы літар 22
Склад і націск 23
Правілы пераносу слоў 24
Паняцце пра тыпы тэкстаў 25
Галосныя гукі 26
Правапіс галосных *О, Э, А* 27
Правапіс галосных *Е, Ё, Я* 29
Правапіс спалучэнняў *ІЁ (ЫЁ), ІЯ (ЫЯ), ІЕ (ЫЕ)* 30
Зычныя гукі. Звонкія і глухія. Свісцячыя і шыпячыя . . . 30
Вымаўленне звонкіх і глухіх, свісцячых і шыпячых зычных гукаў. Абазначэнне іх на пісьме 32
Цвёрдыя і мяккія зычныя гукі 33
Правапіс мяккага знака 35
Правапіс апострафа і раздзяляльнага мяккага знака . . . 36
Зычныя *[Д] — [ДЗ'], [Т] — [Ц']* 37
Гутарковы стыль 38
Правапіс *Ў* 39

Купить в Беларуси: http://belveter.by

Купить в Беларуси: http://belveter.by

Падваенне і падаўжэнне зычных 40
Прыстаўныя гукі 41
Слова як назва рэчаў, з'яў, паняццяў. Лексічнае і граматычнае значэнне слова 42
Лексіка паводле сферы ўжывання 43
Прафесійныя словы. Навуковыя тэрміны 43
Лексіка па актыўнасці ўжывання 44
Лексіка паводле паходжання 44
Навуковы стыль 45
Адназначныя і мнагазначныя словы 45
Прамое і пераноснае значэнне слова 46
Мастацкі стыль 47
Сінонімы 48
Антонімы 48
Амонімы 49
Фразеалагізмы. Іх роля ў маўленні 50
Словаўтварэнне. Змяненне і ўтварэнне слоў 52
Марфемная будова слова. Аснова і канчатак 53
Корань слова 54
Словаўтваральныя і формаўтваральныя марфемы 55
Чаргаванне зычных і галосных у аснове 56
Правапіс прыставак, якія заканчваюцца на зычны 57
Правапіс *Ы, І, Й* пасля прыставак 59
Асноўныя спосабы ўтварэння слоў: прыставачны, суфіксальны, прыставачна-суфіксальны, бяссуфіксны 60
Утварэнне і правапіс складаных слоў 61
Складанаскарочаныя словы 63

Купить в Беларуси: http://belveter.by

Купить в Беларуси: http://belveter.by

Уступнае слова

Даведнік складзены ў адпаведнасці з праграмай 5 класа па беларускай мове для ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання. Будова даведніка цалкам адпавядае падручніку для 5 класа (аўтары В. П. Красней, Я. М. Лаўрэль, В. І. Несцяровіч, Л. С. Васюковіч). Складальнікам прадугледжана адпаведнасць кожнай схемы пэўнаму параграфу падручніка. Падача матэрыялу ў выглядзе схем і табліц, у якіх акцэнтавана ўвага на самае істотнае, дазваляе мінімізаваць час пры падрыхтоўцы да ўрокаў, хутка засвоіць матэрыял, лёгка запомніць і аднавіць яго, дапамагае паказаць узаемасувязь розных моўных узроўняў.

Купить в Беларуси: http://belveter.by

Купить в Беларуси: http://belveter.by

Даведачнае выданне

ДАВЕДНІК ПА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

5 клас

Даведнік для вучняў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі

С к л а д а л ь н і к **ЛЯЎКОВІЧ** Ала Вітальеўна

3-е выданне

Галоўны рэдактар *А. М. Дулеба*
Вядучы рэдактар *І. А. Даманчук*
Мастак *А. М. Рогава*
Мастак вокладкі *А. М. Рогава*
Камп’ютарная вёрстка *І. А. Даманчук*

Падпісана да друку з арыгінал-макета 03.01.2014. Фармат 60х84 1/16. Папера афсетная. Друк лічбавы. Ум. друк. арк. 3,72. Ул.-выд. арк. 1,74. Тыраж 2013 экз. Заказ 20/5425077-1.

Выдавец і паліграфічнае выкананне:
Пасведчанне аб дзяржаўнай гігіенічнай рэгістрацыі № 08-33-3.68371 ад 03.03.2010. Таварыства з абмежаванай адказнасцю «Выдавецкі Дом «Белы Вецер». Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы, распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 1/35 ад 16.09.2013. 247760, г. Мазыр, вул. Савецкая, 198/4. Тэл./факс (0236) 32-51-03, 32-51-22. Філіял: 220007, г. Мінск, вул. Валадзько, 30, оф. 417. Тэл. (017) 224-66-89, 298-50-26, 298-50-27.
book.belveter.by. E-mail: book@belveter.by

Купить в Беларуси: http://belveter.by